



REVISIONSKONTORET

Gävle kommun

och Gävle kommunkoncern

Årsredovisning och lagstadgad delårsrapport 2022

Årsredovisning och lagstadgad delårsrapport 2022

Gävle kommun och Gävle kommunkoncern

Revisionskontoret

Kvalitetssäkring, Gunilla Beckman Ljung, revisionschef

Gävle kommun 2023-04-26

Dnr 22REK5

www.gavle.se

Innehållsförteckning

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?	3
Sammanfattning räkenskapsrevision	3
Avvikelser från regelverk och god redovisningssed	4
Balans- och resultaträkning	5
Granskning av väsentliga resultatposter	5
Granskning av väsentliga balansposter.....	8
Sammanställd redovisning	11
B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?	13
Kommunövergripande måluppfyllelse.....	13
Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	13
Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen.....	16
Påtagligt förbättrat företagsklimat.....	17
En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	20
En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	21
Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse.....	23
Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.....	23
Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans	24
Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad.	25
C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?	26
Balanskravet.....	26

A. Har årsredovisningen respektive delårsrapporten upprättats enligt gällande regelverk, normer och god redovisningssed?

Sammanfattning räkenskapsrevision

Inledning

Vi har utfört granskning av helårsrapporten för Gävle kommun för perioden 2022-01-01—2022-12-31. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna helårsrapport i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna helårsrapport grundad på vår granskning.

Granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, samt enligt god revisionsed för kommuner i Sverige. Det innebär att den varit så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

Granskningen syftar till att ge underlag för en bedömning om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om årsredovisning är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Slutsats

Grundat på vår granskning i tillämpliga delar har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen för Gävle kommun inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Avvikelser från regelverk och god redovisningssed

Gällande regelverk

Kommunallagen (KL) 11 kap 16 - 21 §§

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Normer och god redovisningssed

Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) är normerande organ och har utgett 19 rekommendationer, delvis omarbetade med anledning av den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning.

[Avvikelser från regelverk och god redovisningssed](#)

RKR R1 Bokföring och arkivering

Kommunen har inte anpassat redovisningen till RKR R1 Bokföring och arkivering. Enligt uppgift pågår arbete med framtagande av systemdokumentation med behandlingshistorik.

6 kap 2–3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning

Balansräkningen innehåller posten justeringsposter eget kapital, vilket är en tillagd delpost.

[Revisionens bedömning av avvikelser från regelverk och god redovisningssed](#)

RKR R1 Bokföring och arkivering – bedömning

Avvikelsen från rekommendationen RKR R 1 Bokföring och arkivering anges. Enligt Styrning och stöd Gävle pågår ett arbete för att ta fram detta men det är inte slutfört. Avvikelsen har kommenterats av revisionen sedan bokslut 2015 och har även påtalats i granskningen av ekonomisystemet Agresso 2014. Kommunen redogör för ovan avvikelse i årsredovisningen.

6 kap 2-3 §§ lag om kommunal bokföring och redovisning – bedömning

När det gäller utformningen av balansräkningen och informationen om justeringsposter eget kapital, kan detta förtydligas ytterligare i not kommande år. Motivet till delposten är att man vill redovisa utgående och ingående balans för eget kapital med samma belopp, där det tydligt framgår separat vilka justeringar som gjorts.

Tidplan

Avstämning har gjorts med SG Ekonomi innan rapport lämnats till revisorerna.

Kommunstyrelsen fattade beslut om årsredovisningen 11 april, inom lagstadgad tid (senast 15 april). Revisorerna har sitt sammanträde för behandling av granskningen av årsredovisningen, ställningstagande till godkännande av årsredovisningen samt underskrift av revisionsberättelsen 26 april 2023.

Balans- och resultaträkning

Granskning av poster i balansräkningen och resultaträkningen har utförts enligt riskanalys. För poster med förhöjd risk samt poster till väsentliga belopp har en utökad detaljgranskning utförts.

Granskning av väsentliga resultatposter

Slutsatsen är att verksamhetens intäkter i allt väsentligt är korrekt redovisat och kostnader har granskats utan väsentliga iakttagelser. Nedan redovisas det vi noterat som mest väsentligt för räkenskapsåret.

[Riktade statsbidrag](#)

Särskilt fokus har legat på riktade statsbidrag då vi i vår riskanalys bedömt att det föreligger en risk i räkenskapspåståendena riktighet och avklipp. Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren samt inbetalningsavier från bank för att kontrollera att intäkterna existerar. Vi har

kontrollerat att kommunen har intäktsfört statsbidragen i takt med att förpliktelse som är angivna i villkor från bidragsgivare uppfylls.

Periodiseringskontroll har skett av väsentliga belopp på nämndsnivå. Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren och utifrån det har bedömning av syftet med bokningen skett, om kommunen har bokfört transaktionen som skuld i och med att det föreligger en skyldighet att betala tillbaka ej förbrukade medel eller om bokningen har skett i syfte att periodisera intäkter.

Exploateringsintäkter

Exploateringsintäkter har granskats genom att stickprovsvis hämta in ett urval av avtal och stämma av mot bokförd intäkt och bedöma huruvida kommunen har eventuella fortsatta åtaganden eller förpliktelser som bör beaktas i redovisningen.

Skatteintäkter

Vi har granskat redovisningen av skatteintäkter genom verifiering mot underliggande dokument och beräkningar. Den preliminära kommunalskatten för 2022 baseras på eget skatteunderlag från 2020 med regeringens fastställda uppräkningsstal för år 2021 och 2022. Beloppet har vi verifierat mot Skatteverkets redovisningsräkning för preliminära medel 2022. Vad gäller preliminär slutavräkning innevarande år samt slutavräkningsdifferens föregående år, har vi stämt av totala beloppet mot Skatteverkets slutavräkning för 2021 samt mot slutlig prognos från SKR för skatteavräkning 2022. Våra kontrollberäkningar av detta visar att redovisade skatteintäkter är upptagna till rätt belopp i årsredovisningen.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av skatteintäkter följer rekommendationen från RKR och därmed redovisas enligt god redovisningssed.

Generella statsbidrag och utjämning

Vi har granskat redovisningen av generella statsbidrag och utjämning genom verifiering mot underliggande dokument. Slutliga belopp för återkommande bidrag, dvs. inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regleringsavgift, införandebidrag samt LSS-utjämning fastställs via beslut från

Skatteverket. Vad gäller fastighetsavgifter, som även de är återkommande, kompletteras den beslutade utbetalningen med en prognos via SKR.

Kontroller har skett mot beslut från bidragsgivaren samt inbetalningsavier från bank för att kontrollera att intäkterna existerar. Vi har kontrollerat att kommunen har intäktsfört statsbidragen i takt med att förpliktelse som är angivna i villkor från bidragsgivare uppfylls.

Utöver de återkommande bidragen finns fyra tillfälliga bidrag:

Statsbidrag:	mnkr:
Skolmiljarden	13,7
Ökad bemanning sjuksköterskor särskilda boenden	5,9
Kriget i Ukraina	2,3
Ökade kostnader för finansiering	2,1

Vi har verifierat samtliga tillfälliga statsbidrag mot beslut och fördelning till Gävle kommun.

Vår bedömning är att Gävle kommuns redovisning av generella statsbidrag och utjämning följer rekommendationen från RKR och därmed är de redovisade enligt god redovisningssed.

Personalkostnader

Den mest väsentliga delen i kostnadsmassan är personalkostnader. En substansanalytisk granskning har utförts avseende förväntan i ökade kostnader baserat på antal anställda och sedvanlig genomsnittlig löneökning. Vi har även hämtat in underlag från Skatteverket på deklarerade bruttolöner och stämt av mot redovisningen.

Utökad detaljgranskning har skett avseende pensionskostnader genom avstämning mot beräkning från KPA Pension.

Väsentliga förändringar i enskilda kostnadsslag mellan åren har följts upp på intervjubasis.

Vi har noterat att kostnader för semesterlön inte allokeras löpande på den enhet som ska belastas. Detta utgör ingen avvikelse utifrån vårt uppdrag att granska räkenskaperna, men kan vara värt att poängtera då det kan försvåra styrning och ledning.

Pensionskostnader

Granskning har skett mot underlag erhållet från KPA Pension. Kommunen har i årsbokslutet beställt en extern beräkning från KPA gällande pensionsavsättning för de anställda samt förtroendevalda. Denna har beaktats i årsbokslutet i sin helhet. Då extern och aktuell beräkning har inhämtats är vår bedömning att ändrade livslängdsantaganden är beaktade.

Under 2021 tecknade kommunen ett avtal om en försäkringslösning uppgående till en kostnad på -717 mnkr inklusive löneskatt. Avtalet innebar en inlösen av vissa pensioner som intjänats före 1998. Dessa pensioner är inte, enligt gällande redovisningslagstiftning för kommuner, bokförda som en skuld i balansräkningen utan återfinns i stället såsom en ansvarsförbindelse. Det innebär att hela summan redovisades som en kostnad i kommunens resultaträkning år 2021. Vi kan inte se någon effekt i form av lägre kostnader till följd av avtalet om försäkringslösningen. Kostnaden är i nivå med föregående år.

Granskning av resultaträkning – nämnder och kommunstyrelsen

Granskning har skett mot respektive nämnds huvudbok som genom analytisk granskning. Vi har följt upp förändringar överstigande 2,25 % av respektive nämnds totala kostnader. Väsentliga förändringar i enskilda kostnadsslag mellan åren har följts upp på intervjubasis. Stickprovsgranskningen har spridits på olika nämnder.

Granskning av väsentliga balansposter

Slutsatsen är att balansposterna inte har några väsentliga avvikelser, alternativt avvikelser som vi inte har några invändningar mot.

Finansiell leasing i årsredovisning 2022

Under 2021 och 2022 har kommunen omklassificerat samtliga av sina hyreskontrakt av finansiell karaktär och redovisar nu dessa enligt principerna för finansiell leasing. Detta innebär att kommunen redovisar objekt som innehas enligt ett finansiellt leasingavtal som anläggningstillgång i

balansräkningen. Förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter redovisas som en skuld i balansräkningen.

Vi noterar att komponentavskrivning sker på de tillgångar kommunen äger själva. Leasingkontrakt som redovisas enligt principer för finansiell leasing skrivs av utifrån den genomsnittliga livslängden för de olika komponenterna i tillgången.

Då långfristiga skulder enligt vår inledande riskanalys bedöms som väsentlig har en utökad detaljgranskning av posten utförts. Omräkning av ingående balans har skett till följd av redovisning enligt principer för finansiell leasing. Enligt RKR R5 ska summan av samtliga framtida minileaseavgifter, efter nuvärdesberäkning, redovisas som skuld. Hantering bedöms korrekt.

Materiella anläggningstillgångar

Då posten enligt vår inledande riskanalys bedöms som väsentlig har en utökad detaljgranskning av posten utförts. Kontroll har skett mot kommunens anläggningsregister samt avstämning av bokförda restvärden i jämförelse med anläggningsregistret. Denna granskning har skett utan avvikelser.

I granskningen har även stickprovsgranskning utförts avseende investeringar. Stickprovets syfte har varit att bedöma om investeringen är balansgill, dvs. om utgiften betingar ett långsiktigt värde för kommunen. Stickprovsgranskning har även utförts avseende förbrukningsinventarier för att bedöma om några kostnadsförda poster borde ha redovisats som investering.

Kommunen har fortsatt sitt arbete med att omklassificera sina hyreskontrakt av finansiell karaktär och redovisar dessa enligt principerna för finansiell leasing. Detta innebär att hyresavtalen redovisas som en tillgång i årsredovisningsraden Mark, byggnader och tekniska anläggningar i årsredovisningen. Granskning har skett för ett urval av hyreskontrakt för att verifiera att avtalen är av finansiell karaktär enligt RKR R5 Leasing. Vidare har kontroll av kommunens beräkningsfil gjorts samt bedömning av väsentliga antaganden i modellen. I vår stickprovsgranskning har vi noterat ett avtal som är registrerat med felaktiga uppgifter, vilket innebär att balansomslutningen blir 96,6 mnkr för hög, vilket anses som ett väsentligt

belopp. Detta påverkar vissa av kommunens nyckeltal, exempelvis soliditet. Soliditeten som presenteras i kommunens årsredovisning är något lägre än faktisk soliditet till följd av detta. Vår bedömning är att detta inte påverkar en läsares bild av kommunens resultat eller finansiella ställning. Effekten på resultaträkningen är inte väsentlig.

Finansiella anläggningstillgångar

Då posten enligt vår inledande riskanalys bedöms som väsentlig har en utökad detaljgranskning av posten utförts. Den mest väsentliga delen i posten avser fordringar på koncernbolag (internbanksverksamheten) samt andelar i koncernbolag. Avstämning har gjorts mot kommunens cashpoolsystem (Nordea). Gällande värderingen av fordran och andelarna i koncernföretagen kan vi inte se att något nedskrivningsbehov föreligger.

Kontroll att posten har presenterats korrekt i årsredovisningen och att en notupplysning är kopplad till raden i balansräkningen har gjorts utan avvikelser.

Internbanksverksamheten

Kommunkoncernen har under 2021 ändrat sin hantering avseende upplåning av likvida medel. Utifrån tidigare hantering tog kommunen ett externt lån på det belopp som dotterbolaget behövde. Därefter lånade kommunen ut summan till bolaget. Skuldförbindelser tecknades och signades av part från bolaget och från kommunen. Detta skapade enligt uppgift mycket administration eftersom det blev många lån att hålla koll på.

Numera har inte kommunen interna reverser utan bolagen har i stället en ökad limit på respektive bolags underkonto i Nordea. Detta innebär att en fordran på respektive bolag bokförs utifrån saldot på bolagets underkonto i cashpool systemet.

Inför varje år tar kommunfullmäktige ett beslut hur mycket respektive bolag får låna. Utifrån detta sätts limiten på underkontot i cashpool systemet. I och med att skulder varierar från dag till dag är det inte möjligt att skriva en skuldförbindelse på samma sätt som tidigare. Av den anledningen har skuldförbindelse tecknats utifrån beslutad limit på respektive konto i cashpool systemet. Vi har verifierat detta genom att hämta in

kopior på skuldebrev. Vi noterar att det inte finns skuldebrev upprättat med Gävle Stadshus AB.

Eget kapital

Förändringen i eget kapital avser årets resultat, vilket är avstämt mot resultaträkningen. Vi konstaterar att ingående balans är korrigerad till följd av ändrade redovisningsprinciper då kommunen, som ovan nämnt, redovisar sina hyreskontrakt enligt principer för finansiell leasing. Hanteringen bedöms vara i enlighet med RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel.

I rekommendationen framgår att de finansiella rapporternas jämförelsetal ska justeras som om den nya redovisningsprincipen hade tillämpats även tidigare år. Den ackumulerade effekten av ett byte av redovisningsprincip ska redovisas som korrigeringspost i ingående eget kapital, om effekten av bytet kan fastställas med rimlig precision. Vi noterar att kommunen korrigerat ingående balans och jämförelsetal på fler ställen i resultaträkningen, balansräkningen, kassaflödesanalysen och noterna.

Kontroll att posten har presenterats korrekt i årsredovisningen och att en notupplysning är kopplad till raden i balansräkningen har gjorts utan avvikelser.

Långfristiga skulder

Kommunen har tagit nya lån hos Kommuninvest om ca 155 mnkr. Detaljgranskning har skett genom kontroll mot engagemangsbesked från Kommuninvest och Nordea.

Vi noterar att statliga investeringsbidrag klassificeras som en skuld vilket bedöms korrekt hanterat.

Sammanställd redovisning

Gävle kommunkoncern genererar ett positivt resultat på 519,4 mnkr och består av resultatet för Gävle kommun som redovisar en vinst på 310,7 mnkr samt resultatet från bolag och förbund på 363,9 mnkr (efter hänsyn

tagen till övriga bokföringsmässiga justeringar och elimineringar). Därutöver tillkommer sedan utdelningen till Gävle Stadshus AB på 155,2 mnkr. Årets utdelning är 61,6 mnkr högre än föregående år.

Gävle kommunkoncerns resultat är 949,9 mnkr högre jämfört med föregående år, vilket främst beror på kommunens resultat som ökat med 902 mnkr. De kostnader som främst påverkade kommunens resultat negativt föregående år var en jämförelsestörande post på drygt 700 mnkr avseende en engångskostnad i samband med en pensions-försäkringslösning samt en extraordinär kostnad avseende kostnader i samband med skyfallet, där största delen gick till Gävle Vatten AB som fick 250 mnkr i rörelsebidrag för att täcka beräknade skadeståndsanspråk.

Resultaträkning 2022-12-31	(mnkr)
Resultat Gävle kommun	310,7
Resultat bolag och förbund	363,9
Utdelning Gävle Stadshus AB	<u>-155,2</u>
Resultat Gävle kommunkoncern	519,4

Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-13 att bevilja Gävle Vatten AB ett rörelsebidrag på 250 mnkr till följd av ökade kostnader efter översvämningen 2021. I beslutet framgår att Gävle Vattens kostnader årligen ska följas upp under perioden 2022 - 2026 och att en slutlig redovisning skall ske efter år 2026, senast 2027-03-31. Visar den slutliga sammanställningen att bolagets kostnader inte uppgått till utbetalt rörelsebidrag skall Gävle Vatten återbetala mellanskillnaden. Vi har noterat att Gävle Vatten AB haft ett ärende på styrelsemötet i februari 2023 med status i skadeståndskraven och allt är under utredning. Hanteringen bedöms därmed i linje med kommunfullmäktiges beslut i december 2021.

Vår bedömning är att koncernens resultat- och balansräkning i årsredovisningen överensstämmer med granskade underlag och beräkningar.

B Är resultatet förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?

Kommunövergripande måluppfyllelse

De fem kommunövergripande målen utgör en del av Gävle kommuns styrmodell som har beslutats av Kommunfullmäktige. Från och med 2020 har Gävle kommun infört en ny styrmodell som bygger på tillitsbaserad styrning. I samband med detta har den tidigare styrmodellen, vilken utgick från balanserad styrning, ersatts. Effekten av detta är att kommunen numer har fem kommunövergripande verksamhetsmål. Dessa mål gäller för hela mandatperioden. Styrmodellen kompletteras med anvisningar från Styrning och stöd Gävle, om hur målstyrning och måluppfyllelse ska redovisas i såväl kommunens årsredovisning som nämnders och bolags verksamhetsrapport per helår. Enligt anvisningarna ska målanalysen bestå av två delar. Ena delen är en beskrivning av de viktigaste aktiviteterna som genomförts för att uppnå målet och vad som kan förbättras. Andra delen är en analys av utfallet eller den bedömda statusen på indikatorerna. Indikatorernas status ska bedömas på en tregradig färgskala (röd, gul och grön). När det gäller måluppfyllelsen ska den bedömas genom en sammanvägning av de två ovan delarna. En tregradig färgskala ska användas med följande gradering:

- Rött = stor avvikelse mot målet.
- Gult = målet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.
- Grönt = målet är uppnått.

För helåret är bedömningen att alla de fem målen avseende verksamheten anses vara delvis uppfyllda.

Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Målet anses vara delvis uppfyllt och består av fem indikatorer varav en är uppfylld, tre är ej uppfyllda och en indikator är delvis uppfylld. Gävle kommun har under flera års tid haft en bristande måluppfyllelse vad gäller skolresultaten. För att nå kraftigt förbättrat resultat pågår fortsatt arbete med de långsiktiga insatserna kring utveckling av det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet, nyanländas lärande, övergångar och

överlämningar, systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete samt med andra yrkeskompetenser för att avlasta lärare.

Utfallet för Andelen elever i åk 9 som är behörig till ett nationellt program på grundskolan har försämrats från 86,5 % föregående år och uppgick till endast 84,4 %. Man kan också se att målvärdet har höjts jämfört med föregående år till 87,2 %. Försämringen av utfallet i kombination med ett höjt målvärde innebär att målvärdet inte nås. För riket är siffran 85,3 %. Detta innebär att kommunen har ett sämre snitt än riket som helhet. Skillnaderna mellan könen minskade läsåret 2020/2021 betydligt och var enbart 0,8 procent till flickornas fördel, i riket var skillnaden närmare 2 procent. Detta läsår är andelen pojkar tydligt högre. En är utökad undervisningstid som till exempel sommarskola har gett resultatet att många har valt att läsa matematikkurser. Gävle kommun deltar i Europeiska Socialfondens projekt "Förebygga skolavhopp och hjälpa elever mellan 13-16 år att välja rätt utbildning". Samverkan i projektet sker med socialnämnden och Region Gävleborg.

Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år har ökat något i jämförelse med föregående år då utfallet blev 72,7 %. Årets utfallet blev 73,2 %. Målvärdet på 74 % uppnås därmed inte. Gävles resultat ligger dock under snittet för riket som har ökat och uppgick till 75,2 %. Tidigare uppgifter från Skolverket och Skolinspektion visar på att den samlade frånvaron i gymnasieskolan har varit lägre än normalt sedan distansstudier infördes, detta synes gälla även för 2022.

År 2020 tog SCB beslut om en reviderad sekretesspolicy vilken innebär att uppgifter om fristående skolor omfattas av sekretess. Efter att frågan behandlats av Kammarrätten och vunnit laga kraft, har Skolverket gjort förändringar i vilken statistik som presenteras. Från och med 1 september 2020 presenteras endast statistik på riksnivå. Detta innebär att analyser med andra kommuner eller huvudmän inte kan göras. Det är enbart statistik från de kommunala verksamheterna som presenteras. För Gävles del är andelen elever som går i fristående verksamheter 22,2 % i grundskolan och 24,3 % i gymnasieskolan år 2021.

Andelen elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning uppgick till 76,3 % vilket är sämre

än föregående år då utfallet var 77,2 %. Målvärdet är 78 % och uppnås därmed inte. Rikets siffra har minskat marginellt och är 80,7 %. Det innebär att skillnaden mellan Gävle och riket ökar, detta efter ett par år med minskade skillnader.

För indikatorn andel elever som godkänns inom kommunal vuxenutbildning blev utfallet 78 % och målvärdet om 69 % uppnås. Detta är en minskning från föregående år, motsvarande siffra för utfallet var då 81,5 % och målvärdet var föregående år 68 %. Inom den grundläggande nivån av undervisningen är resultatet bättre än riket. Däremot är resultatet sämre än riket för gymnasial nivå. Vuxenutbildningen har även arbetat med att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete samt att fokusera på att förbättra studieresultaten och att minska avhopp och avbrott i studierna. Man arbetar även med att utveckla inflytande, tillgänglighet, likvärdighet och samverkan. Nya elever får träffa en studie- och yrkesvägledare för att dokumentera progressionssamtal.

Indikatorn Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning har ökat något jämfört med föregående år och har nu ett utfall på 27 %. Målvärdet om 29 % uppnås precis som föregående år inte. Gävles resultat ligger 3 procentenheter under riksnittet som var 30 %. Tillsammans med övriga kommunkoncernen ska kommunstyrelsen gemensamt bidra till insatser som leder till en god kompetensförsörjning. Det fördjupade och breddade samverkansavtalet med Högskolan kan bidra till att säkra kommunens och koncernens framtida kompetensförsörjning.

Indikator	Målvärde	Utfall	Status	Målvärde	Utfall	Status
	2021	2021	2021	2022	2022	2022
1 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	85,7 %	86,5 %	●	87,2 %	84,4 %	■
2 Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år.	71,9 %	72,7 %	●	74 %	73,2 %	◆
3 Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	71 %	77,2 %	●	78 %	76,3 %	■
4 Andel elever som godkänns inom kommunal vuxenutbildning	68 %	81,5 %	●	69 %	78 %	●
5 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	29 %	26 %	■	29 %	27 %	■

Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

För målet redovisas inget utfall för indikatorerna. Bedömningen av måluppfyllelse har endast gjorts från genomförda aktiviteter. Målet anses delvis uppfyllt. Målet består av fem indikatorer och är desamma som för Kommunstyrelsen. Fyra indikatorer saknar utfall för 2022 och utfall saknades även föregående år. Detta innebär att en analys blir svår att göra. Utfallet för nöjd inflytandeindex som helhet uppgick 2020 till 36, vilket är detsamma som för 2019. För 2022 finns inga värden rapporterade i Kolada. Resultatet baseras på medborgarundersökningen från SCB. Utfallet för indikatorn förtroende har tidigare varit index 40 och indikatorns målvärde är index 43. Målvärdet på index för 2022 är 42. Inte heller här finns några utfall rapporterade i Kolada. Detta gör att jämförelser med riket blir svåra att göra.

Det fyra indikatorerna som saknar utfall är Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % av befolkningen, Självskattat hälsotillstånd, Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv, samt Förtroende. Avsaknaden av utfall medför att det är svårt att göra någon djupare analys av detta mål. Det finns inte heller några värden från föregående år.

Utfallet för vuxna biståndsmottagare med långvarigt bistånd, andel % av befolkningen har inte presenterats för 2022. Målvärdet för 2022 ligger på 1,91 % vilket är ett höjt målvärde jämfört med föregående år då målvärdet angavs som 1,4 %.

Utfall saknas för 2022 för Självskattat hälsotillstånd. Enligt kommunplanen mäter indikatorn andel av invånare 16-84 som angivit att det egna allmänna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Utfallet baseras på data på Folkhälsomyndigheten, Hälsa på Lika villkor samt från regionala enkäter.

Indikatorn invånare 16-84 med avsaknad av tillit till andra, har ett utfall på 31 %. Målvärdet ligger på 26 %. Resultatet baseras på data från fyra befolkningsenkäter. Motsvarande siffror för riket uppgår till 28 %, dock saknas utfall för vissa kommuner.

I övrigt noteras att anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000inv för 2022 inte finns rapporterad i kommunens årsredovisning. Statistiken från Kolada visar dock ett utfallet på 1034 för år 2022 vilket innebär att målvärdet om högst 1100 uppnås, motsvarande utfall för riket är 964.

Under 2022 har kommunstyrelsen genomfört olika aktiviteter kopplade till det kommunövergripande målet. Kommun har bland annat fortsatt arbetet med att samverka med socialnämnden för att säkerställa att kommunen bedriver ett aktivt våldspreventivt arbete och antar en strategi för hur Gävle ska bli en kommun helt fri från våld. Ett fortsatt arbete kring hur Gävle kommun ska organisera ett långsiktigt alkohol-, drog-, och brottsförebyggande arbete pågår.

Indikator	Målvärde	Utfall	Status	Målvärde	Utfall	Status
	2021	2021	2021	2022	2022	2022
1 Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % av befolkningen	1,4 %		—	1,91 %		—
2 Självskattat hälsotillstånd	76 %		—	77 %		—
3 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 invånare	980	1 067	—	1 100		—
4 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	22 %	30 %	—	26 %	31 %	◆
5 Förtroende	index 43	index 40	—	index 42		—

Påtagligt förbättrat företagsklimat

Målet anses som delvis uppfyllt. Målet består av fem indikatorer varav en anses uppnås, tre anses ej uppnådda och en saknar utfall. Indikatorerna är desamma som för kommunstyrelsen. Analys och kommentar till indikatorerna i årsredovisningen är begränsad.

Utfallet för NKI 2022, kommunens service till företag, väntas publiceras i april 2023. Preliminära siffror pekar mot ett uppfyllt/nära uppfyllt indikatorvärde och ett index på 72 och målvärdet är 75. För 2019 var utfallet 73 vilket var Gävles bästa resultat sedan mätningarna startade. Undersökningen utgår ifrån sex kategorier och ett utfall på 70 eller mer anses vara

bra, de sex olika kategorierna är Brandskydd, Bygglov, Livsmedelskontroll, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd, Serveringstillstånd.

Indikatorn Nyregistrerade företag uppgick 2020 till 5,44 och målvärdet var 7. För 2021 saknades utfall för denna indikator, så även för 2022. Målvärdet ligger kvar på 7,2. Det kan dock antas att färre har valt att starta eget företag på grund av den osäkerhet som råder i samband med Covid-19 de senaste två åren tillbaka.

Den rankinglista som Svenskt Näringsliv rapporterade under hösten visade att Gävle kommun ligger på samma plats som föregående år, 271. Gävle kommun ligger således långt från uppsatt indikatorvärde. Gävles placering i ranking av företagsklimat har på senare år försämrats. 2019 tappade Gävle kommun 19 placeringar i ranking och placerade sig på plats 273. Året efter, 2020, tappade Gävle ytterligare placering och slutade på plats 279. Resultat förbättrades för 2021 och Gävle rankades på plats 271. Rankingen för 2022 är densamma som 2021, plats 271. Detta innebär alltså ingen förändring mot föregående år. Rankingen är beroende av ett antal delmoment som baserar sig på både statistik och svar från företag. I kommunplanen belyses särskilt vikten av fyra synpunkter från näringslivet; attityder till företagande, kompetensbrist, upphandling och bemötande. I rapporten framgår att Gävle placerar sig på plats 283, både vad det gäller kommunpolitikens attityder till företagande. Detta är en förbättring med en plats jämfört med föregående år. Kommunalanställda tjänstemäns attityder till företagande ligger kvar på plats 284. På frågan om tillgång på arbetskraft med relevant kompetens har det skett en försämring från 192 till 198. Föregående år gjorde dock kommunen en markant ökning från plats 226 till 192. Inom området upphandling har det skett en markant försämring jämfört med föregående år. Kommunen innehar nu platsen 251, man har fallit med 22 platser. Inom service och bemötande har kommun också tappat placeringar. Föregående år låg kommunen på 268. Årets värde ligger på 274. Det innebär att kommunen återigen tappar placeringar och de placeringar man uppnådde för 2021. 2022 års ranking bygger till två tredjedelar på en enkätundersökning till företagen som genomfördes under första kvartalet 2022 och ytterligare en tredjedel statistik från SCB och UC.

Arbetslösheten har till följd av pandemin ökat i hela landet och målet om högst 1,4 procentenheters avvikelse från rikssnittet uppnås inte. Utfallet om 2,5 % är detsamma som föregående år. Med hänvisning till coronapandemin de senaste åren samt det konjunkturläge som råder just nu bör viss försiktighet iakttas vid analys av indikatorvärdet arbetslöshetsavvikelse då osäkerhetsfaktorn bedöms vara fortsatt stor. Utvecklingen baseras på omvärldsfaktorer, inte enbart lokala händelser såsom aktiviteter genomförda av Gävle kommun.

Indikatorn för byggklar mark uppgick till 9 ha vilket innebär att målvärdet om 60 ha inte uppnåtts. Utfallet är en försämring jämfört med föregående år med 3,9 ha.











Det framgår att det är svårt att analysera och dra kompletta slutsatser utifrån utfallen på indikatorerna samt de resultat som finns tillgängliga.

Detta beror på att vissa indikatorers utfall rapporteras på helår med ett eftersläp och inte finns tillgängliga vid tillfället för denna rapportering.

Sammantaget kan konstateras att Gävle kommun inte uppnår ett övergripande grönt resultat på de, för det övergripande målet, beslutade indikatorerna och dess utfall.

I analys av indikatorerna framgår att det är en spridning mellan utfallet av indikatorerna vilket försvårar analysen då exempelvis NKI pekar på ett positivt utfall/nära uppfyllt indikatorvärde medan övriga indikatorer pekar på ett negativt utfall. Det belyses också att i vissa fall bygger indikatorerna på värden där utfallet inte speglar hela verksamhetsåret. Kommunen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra företagsklimatet, bland annat i form av att skapa en näringslivsavdelning. Ett näringslivsprogram är framtaget i samverkan mellan näringslivet, myndigheter och Gävle kommun i syfte att stärka det lokala näringslivet. En revidering av näringslivsprogrammet beslutades av kommunfullmäktige i september 2021.

Samma år fattades beslut om att konsekvensanalys för beslut som rör näringslivet skulle göras. I ett första steg kom näringslivsanalysen att användas som ett beslutsunderlag för beslut som fattades i kommunstyrelsen. En analys kan upprättas när beslut om exempelvis detaljplaner, exploateringsprojekt eller strategiska program ska fattas. Syftet med konsekvensanalysen är ett mer systematiskt arbete med näringslivsfrågorna i Gävle kommun genom bättre beslutsunderlag.

Indikator	Målvärde	Utfall	Status	Målvärde	Utfall	Status
	2021	2021	2021	2022	2022	2022
1 NKI, Kommunens service till företag	index 75	index 72		index 75	index 72	
2 Nyregistrerade företag	7,2 st			7,2 st		
3 Företagsklimat (ranking)	högst 110	plats 271		högst 100	plats 271	
4 Byggklar mark för företagande	minst 60 ha	12,9 ha		minst 60 ha	9 ha	
5 Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet (procentenheter)	högst 1,4%	2,5 %		högst 1,3%	2,5 %	

En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Målet består av sex indikatorer varav en anses uppfyllt, två anses delvis uppfyllda och tre är ej uppfyllda. De indikatorer som inte uppnås är Antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun, Andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik, Antal cyklister vid fasta mätpunkter. Indikatorerna är desamma som för kommunstyrelsen.













Utfallet för nettotillskott av bostäder genom ny-, till- och ombyggnad nås inte. Utfallet blev 510 vilket kraftigt understiger målvärdet om 800. För att möta visionen om att Gävle kommun 2030 har 120 000 invånare krävs 800 bostäder/ år. Dock ökar inte invånarantalet i takt med visionen. Enligt statistikmyndigheten SCB uppgick befolkningen i Gävle kommun till 103 493 år 2022. Det innebär en folkökning med +357 personer under helåret 2022. Föregående år var ökning +486.

Många detaljplaner har antagits under året, vilket tyder på en redan god planberedskap med ytterligare cirka 900 bostäder vilket ger en planberedskap på cirka 2300 bostäder.

Byggklar mark till för företagande uppgick till 9 ha och målvärdet som var minst 60 ha mark uppnås inte. Utfallet för indikatorn Gävlebornas uppfattning om att leva och bo i kommunen blev 91,3 och når således målvärdet om 72. Detta ligger nära resultatet vad den genomsnittlige invånaren anser i riket, 92,4. Resultatet är hämtat från 1 600 slumpmässigt utvalda gävlebor (18 år eller äldre) i SCB:s medborgarundersökning hösten

2022. Dock redovisas ingen svarsandel för 2022, föregående år var svarsandelen 36 procent, vilket är en låg svarsprocent.

Utfallet för indikatorn andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik ligger på 18,4 % och når inte målvärdet på 32 %. Minskade kollektivtrafikresor, cykelresor förbi mätpunkter och gående i stadskärnan kan alla bedömas vara ett resultat av våra förändrade arbetsmönster efter Covid-19. Detta gör det svårt att nå måluppfyllelse. Vad gäller indikatorn antal cyklister vid fasta mätpunkter är utfallet 4 978 och målvärdet ligger på 9 100. Föregående år var utfallet 3 994, således har en ökning skett. Utfallet för den sistnämnda indikatorn kan också hänföras till pågående pandemi, en ökning från 1,11 till 1,4 i jämförelse med föregående år.

Indikator	Målvärde 2021	Utfall 2021	Status 2021	Målvärde 2022	Utfall 2022	Status 2022
1 Nettotillskott av bostäder genom ny-,till- och ombyggnad	Lägst 800 st	701 st		Lägst 800 st	510 st	
2 Antal hektar byggklar mark till näringslivet inom Gävle kommun	Lägst 60 ha	12,6ha		Lägst 60 ha	9ha	
3, Gävlebornas uppfattning om att bo och leva i kommunen. Andel (%) som tycker "Ganska bra" eller "Mycket bra"	Lägst 71%	92%		Lägst 72%	91,3%	
4 Andel av motorburen trafik som sker med kollektivtrafik	Lägst 26 %	10,9 %		Lägst 32 %	18,4 %	
5 Antal cyklister vid fasta mätpunkter	Lägst 8 300	3 994		Lägst 9 100	4 978	
6 Antal gående i stadskärnan	Lägst 1,81 %	1,11 %		Lägst 1,88 %	1,4 %	













En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Målet består av sex indikatorer och alla har utfall för 2022. En indikator är grön, Bästa miljökommun, fyra indikatorer är röda och en är gul. 2021 redovisades inga nya värden. Nu finns värden för 2022 och en jämförelse med föregående år är därför möjlig. Värdena som redovisas är tagna ur miljöbokslutet för 2022.

Under 2020 uppdaterades det miljöstrategiska programmet och kommunen har under de senaste åren placerat sig i toppen av Aktuell hållbarhets kommunranking. Kommunen hamnar 2022 på placering 5. Föregående år hamnade Gävle kommun på plats 6 av 290 i

kommunrankningen. Gävle kommun klättrar upp en placering. 2020 hamnade kommunen på plats 2. Målvärdet är plats 5. Dock placerade sig Gävle kommun i topp vad det gäller "Håll Sverige rent".

När det gäller indikatorerna för avfall i hushåll har utfallet förbättrats något jämfört med föregående år, 428 till 421 för 2022. Utfallet för skyddad natur ligger kvar på samma värde som föregående år, 4,4 %. Dock kan utläsas att indikatorn hade status gul föregående år men för 2022 är statusen röd, detta trots samma utfall. Detta beror på att snittet är lägre än Sveriges ekokommuner. Indikatorn för växthusgaser är fortfarande röd men har sjunkit något, från 2,85 till 2,67. Koldioxidutsläppen har minskat sedan 2017, men inte i den takt som krävs. Kvävedioxidhalten har tidigare mätts vid Södra Kungsgatan. Enligt indikatorn mäts nu halten vid Staketgatan. Målvärdet är 175 ggr/år och utfallet är 202. Värdet för kvävedioxid har alltså överskridits 202 gånger.

Indikator	Målvärde	Utfall	Status	Målvärde	Utfall	Status
	2021	2021	2021	2022	2022	2022
1 Aktuell hållbarhets miljöranking Bästa miljö-kommun	5	6		5	5	
2 Utsläpp till luft av växthusgaser (ton CO2-ekv/invånare)	0,97	2,85		0,86	2,67	
3 Vattenförekomster (sjöar och vattendrag) ekologisk och god kemisk status	35 %	27 %		40 %	26 %	
4 Skyddad natur totalt		4,4 %			4,4 %	
5 Uppmätt kvävedioxidhalt vid Staketgatan	175 ggr/år			175 ggr/år	202	
6 Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	400	428		400	421	

Årets måluppfyllelse för Gävle kommun har inte, i samma utsträckning som föregående år, påverkats av pandemin. Dock får man anta att förändrade arbetsmönster påverkar många verksamheter som har fått ställa om eller justera i sin verksamhet. Måluppfyllelsen för företagsklimat är fortfarande en utmaning och endast en av indikatorerna kopplad till målet om ett påtagligt förbättrat företagsklimat når måluppfyllelse, Bästa miljö-kommun. Samtidigt bedöms företagsetableringar, mål om arbetslöshet med mera har påverkats av pandemin och förändrade arbetsmönster. Med tanke på demografiska faktorer såsom en åldrande befolkning och en stor andel yngre är det viktigt att så många möjligt i arbetsför ålder arbetar för att välfärden inte ska urholkas. Pandemin får antas ha skyndat

på digitaliseringen och fler och fler rapporter kommer om att så kallade enkla jobb försvinner i allt större utsträckning. Utbildning kommer således vara en viktig faktor för att trygga framtida kompetenskrav. Skolan och skolresultaten är avgörande för att säkerställa tillgången till framtida arbetskraft. Att fullfölja grundutbildningen minskar dessutom risken för utanförskap och ett framtida bidragsberoende.

Det har tidigare påtalats att om antalet invånare ökar i den takt som förväntas kommer fler bostäder behövas. Dock ses en avmattning i befolkningsökningen. I en tidigare analys av kommunen visades på ett behov av 10 000 bostäder. Det är i dagsläget inte rimligt att anta att behovet kommer att vara så stort. Årets utfall visar dock på att befolkningsökningen är lägre än beräknat men om ökningstakten fortsättningsvis sker enligt prognos kommer en bristande måluppfyllelse vad gäller bostadsbyggandet få negativa konsekvenser.

Vi kommer att fortsätta följa utvecklingen av resultaten.

Finansiella mål och uppföljning av måluppfyllelse

De finansiella målen och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning speglar kommunens ekonomiska ställning. Samtliga tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning 2022 uppnås.

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna



Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Med resultat i detta mål avses resultat exkl. realisationsvinster och exploatering. Den indikator som är kopplat till målet har ett genomsnittligt resultat under senaste åtta åren som målvärde. Anledningen till detta är att det ekonomiska överskottet över tid bedöms vara viktigare än resultatet enskilda år.

Indikator:

Resultat i procent av skatteintäkter, skatter, generella statsbidrag och utjämning. Genomsnittligt resultat under de senaste åtta åren.

Målvärdet för indikatorn är satt till 2,5 % för 2022 och utfallet om 3,0 % når därmed det budgeterade överskottet under de senaste åtta åren. Jämförelse med föregående år saknas i årsredovisningen. Utfall 2021 var även då 3,0 %.

Måluppfyllelse:

Sedan 2020 är det långsiktiga målet för kommunkoncernens resultat reviderat till 1 % från tidigare 2 %.

Revisionen noterar att målvärdet 2,5 % är oförändrat för året jämfört med föregående år. Enligt kommunplanen kommer målvärdet sedan sänkas igen årligen fram till 2025 då det är satt till 2,0 %. Det ekonomiska överskottet över tid bedöms vara viktigare än resultatet enskilda år.

I Gävle kommuns finansiella mål är det definierat att det är realisations- och exploateringsresultat som ska räknas bort från resultatet. Kommunens nettokostnader (exkl. realisations- och exploateringsresultat) ökar med 302 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 4,6 %. Skatteintäkterna ökar även de med 4,6 %, vilket motsvarar 303,3 mnkr. Skatteintäkterna är 117,4 mnkr högre än nettokostnaderna 2022.

Gävle kommuns resultat exklusive realisations- och exploateringsresultat uppgår till 221,6 mnkr 2022, vilket är 3,2 % av skatteintäkter, skatter, generella statsbidrag och utjämning för verksamhetsåret.

Vi delar bedömningen som anges i årsredovisningen, att målet uppnås.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans



Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Kommunkoncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet, som är den ena indikatorn till målet, uppgår till 35,4 %, och

klarar målvärdet om 32,8 %. Detsamma gäller motsvarande indikator för kommunen, där soliditeten uppgår till 40,1 % vilket innebär att målvärdet om 34,2 % uppnås.

Kommunkoncernens skuldsättningsnivå har ett målvärde på 103 500 kr per invånare. Utfallet är 101 003 per invånare och kommunkoncernen klarar därmed målvärdet för 2022.

Vi delar bedömningen som anges i årsredovisningen, att målet uppnås.

Skattefinansierade investeringar har långsiktigt en hög självfinansieringsgrad.



Bedömningen i årsredovisningen är att målet uppnås.

Målet anses vara uppfyllt om självfinansieringen i kommunen överstiger 100 % och självfinansieringsgraden inklusive skattefinansierade verksamheter inom GFAB och AB Gavlegårdarna (ABG) över en åttaårsperiod överstiger 67 %.

Självfinansieringsgraden under den senaste åttaårsperioden uppgår till 89 % och överstiger därmed det långsiktiga målet om 67 % samt målvärdet satt till 69 % på årsbasis för kommunkoncernen. Även självfinansieringsgraden isolerat för 2022 om 69 % klarar målvärdet, satt till 41 %.

Kommunens egen självfinansieringsgrad, per år har ett utfall på 121 % och klarar målvärdet satt till 60 % för 2022. Indikatorn för avskrivningars andel av investeringar, kommunens egna har ett utfall på 29 % och därmed uppnås även det målvärdet om 18 %.

C. Uppfyller kommunen det lagstadgade balanskravet?

Balanskravet

Balanskravet är ett lagstadgat krav på ett positivt resultat, enligt en fastställd beräkningsmodell (kommunallag (2017:725) 11 kap. 1 §, 5 §).

Vi noterar att kommunen har för avsikt att för andra gången göra en avsättning till resultatutjämningsreserven (RUR). Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 218,4 mnkr. Planerad avsättning till RUR om 149,0 mnkr lämnar ett balanskravsresultat om 69,4 mnkr. Beräkningsgrunden är årets resultat efter balanskravsjustering reducerat till 1 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämningsbidrag, vilket följer kommunens långsiktiga resultatmål. Balanskravet, det lagstadgade kravet på ett positivt resultat (exklusive realisationsvinster), är uppfyllt.